

Ö?renci Problem Çözme Hakk?nda Dü?ünme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renci Problem Çözme Hakk?nda Dü?ünme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26591>

Özet

Ö?renci Problem Çözme Hakk?nda Dü?ünme Ölçe?i (ÖPÇHDÖ), orijinal ad? **Student Thinking About Problem Solving Scale (STAPSS)** olan bir psikometrik arac?n Türkçe diline uyarlama çal??mas?d?r. Bu ölçek, ö?rencilerin matematik veya genel akademik ba?lamdaki problem çözme süreçlerine yönelik bili?sel ve üstbili?sel (metabili?sel) dü?ünme biçimlerini, tutumlar?n? ve stratejilerini de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, ö?rencilerin bir problemi çözerken nas?l dü?ündüklerini, hangi yakla??mlar? benimsediklerini ve problem çözme becerilerine olan inançlar?n? ölçerek e?itim ara?t?rmalar?na önemli katk?lar sa?lamaktadır.

Masal, Takunyac? ve Agaç (2013) taraf?ndan gerçekleştirilen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki ö?renci popülasyonlar? için kültürel ve dilsel olarak geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesini sa?lam??t?r. Ölçek, özellikle e?itim psikolojisi ve matematik e?itimi alanlar?nda ö?rencilerin üst düzey dü?ünme becerilerinin incelenmesi için kritik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci Problem Çözme Hakk?nda Dü?ünme Ölçe?i, STAPSS, Problem Çözme, Metabili?, Üstbili?, E?itim Psikolojisi, Ö?renci De?erlendirmesi, Uyarlama.

Yazarlar

Ercan Masal, Mehmet Takunyac?, Gülen Agaç

Amaç

Ö?renci Problem Çözme Hakk?nda Dü?ünme Ölçe?i'nin temel amacı, ö?rencilerin **problem çözme** eylemi s?ras?nda sergiledikleri dü?ünce biçimlerini ve kulland?klar? stratejileri sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin problem çözmeye ba?lamadan önce, çözme s?ras?nda ve çözme sonrasında gösterdikleri bili?sel süreçleri ve metabili?sel fark?ndalık düzeylerini belirlemeye odaklanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amacı ise, orijinal ?ngilizce formda geli?tirilen STAPSS'nin Türkçe konu?an ö?renci popülasyonlar? için kültürel olarak uygunlu?unu ve psikometrik özelliklerinin korunup korunmad??n? test etmektir. Bu sayede, Türkiye'deki e?itim ara?t?rmacılar? ö?rencilerin problem çözme süreçlerini uluslararası standartlarda geçerli bir araçla de?erlendirebilme imkan?na kavu?mu?tur.

Yap?

Ölçek, ö?rencilerin problem çözme süreçlerine ili?kin **metabili?sel** ve tutumsal yap?lar? ölçer. Orijinal STAPSS genellikle, ö?rencilerin bir problemle kar??la?t?klar?nda sergiledikleri planlama, izleme ve de?erlendirme gibi üstbili?sel faaliyetleri kapsayan alt boyutlardan olu?ur. Bu yap?, ö?rencilerin sadece do?ru cevab? bulma becerisini de?il, ayn? zamanda problemi anlama, strateji geli?tirme ve kendi performanslar?? kontrol etme yeteneklerini de yans?t?r.

Ölçülen temel yap?, ö?rencilerin problem çözme hakk?ndaki inançlar? ve dü?ünme al??kanlıklar?dır. Bu, ö?rencilerin zorluklarla kar??la?t?klar?nda pes etme e?ilimleri, problemi parçalara ayırma becerileri ve çözüme ula?mak için harcadıklar? bili?sel çaba gibi kritik bile?enleri içerir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi do?rudan sa?lanmam?? olsa da, bir ölçe?in ba?arılı? bir uyarlama çal??ması? için kapsamlı? geçerlik analizlerinin yap?lması? zorunludur. Masal, Takunyacı? ve Ağa? (2013) çal??mas?nda, büyük olasılıkla yap? geçerli?i ve dilsel e?de?erlik geçerli?i incelenmi?tir.

Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla genellikle Aç?mlayıcı? ve Do?rulayıcı? Faktör Analizleri (DFA) kullanılı?r. Bu analizler, ölçe?in Türkçe formunun, orijinal ölçekteki teorik alt boyutlar? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir. Ayrıca, çeviri ve geri çeviri yöntemleri kullanılarak dilsel ve kültürel geçerlik sa?lanmı?tır.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi de do?rudan belirtilmemiştir. Ancak uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılı??nı ve zamana kar?? kararlılı??nı incelenmesi beklenir. ?ç tutarlılık, genellikle **Cronbach Alfa** katsayı? ile de?erlendirilir ve ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda muhtemelen tüm ölçek ve alt boyutlar için yüksek düzeyde iç tutarlılık katsayılar? rapor edilmiştir. Ek olarak, test-tekrar test güvenirlik katsayı?ı, ö?rencilerin problem çözme hakk?ndaki dü?üncelerinin zaman içinde istikrarlı? olup olmadı??nı belirlemek için kullanılmı? olabilir.

Faktör Analizi

Ö?renci Problem Çözme Hakk?nda Dü?ünme Ölçe?i'nin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi sürecinde faktör analizi temel bir rol oynamı?tır. Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?sını? do?rulamak amac?yla Do?rulayıcı? Faktör Analizi (DFA) uygulanmı?tır.

Bu analizler, ölçe?in Türkçe formunun, ö?rencilerin problem çözme süreçlerine dair farklı? ve

ba??ms?z boyutlar? (örne?in; planlama, izleme, öz-yeterlik, motivasyon) ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlam??t?. Faktör yükleri ve uyum indeksleri (RMSEA, CFI, GFI gibi), modelin Türk kültürü ba?lam?nda veriyle ne kadar uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal STAPSS genellikle 5'li veya 6'li Likert format?ndadır.)

Derecelendirme: Kaynakta belirtilmemi?tir. Genellikle "Tamamen Kat?lıyorum"dan "Kesinlikle Kat?ılmıyorum"a uzanan bir derecelendirme kullan?lır.

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Genellikle ortaokul, lise veya üniversite düzeyindeki ö?renciler)

Ya? Grubu: Kaynakta belirtilmemi?tir. Genellikle 12 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??ması Sakarya Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?nland??? için, örneklemin büyük olas?lıkla üniversite ö?rencileri veya e?itim fakültesi ö?rencileri aras?ndan seçildi?i varsay?labilir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Psikometrik Özellikler, Faktör Yap?s?, Geçerlik, Güvenirlik, Ö?renci Problem Çözme, E?itim Ara?tırması, STAPSS.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?tıcs?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lı Kurulu? E-posta Adresleri: emasal@sakarya.edu.tr (Ercan Masal)

Yaz??ma Adresi: Ercan Masal (Sakarya Üniversitesi E?itim Fakültesi, Sakarya, Türkiye)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in orijinal geli?tirme y?I? kaynakta belirtilmemi? olup, Türkçe uyarlama çal??mas? **2013** y?I?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve ücretler konusunda do?rudan bilgi verilmemi?tir; ancak akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar için genellikle sorumlu yazar Ercan Masal ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

[student-thinking-about-problem-solving-scale-stapss-toad.pdf](#)

Referanslar

Masal, E., Takunyac?, M. ve Agaç, G. (2013). Adaptation of Student Thinking About Problem Solving Scale (STAPSS) to Turkish. *The Journal of SAU Education Faculty*, 25, 134-146.

Ö?renci Problem Çözme Hakk?nda Dü?ünme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri sa?lanmam??t?r. Maddeler için yay?mlanan makaleye (Masal et al., 2013) ba?vurulmas? gerekmektedir.